

ali pa kam prešla, zakaj zanjo tudi ni vseeno, če obseva sonce zmerom samo éno polovico zemlje. — In res so se že po nekaj urah pokazale v radio motnje, ki si jih ni znal nihče razlagati.

»Sodnji dan nas čaka!«

Ta strašna beseda se je kakor blisk raznesla po celem svetu in zašla v najbolj odročne vasi, v najbolj samotne kočé in najbolj oddaljene puščave, kjerkoli so ljudje živeli. Junakom je upadal pogum, pivce v krčmah je minevala norčavost. Drug za drugim so se iz krčem izgubljali v cerkve, kjer so preplašene množice molile in pomoči prosile. Nekateri so sicer še zmerom skozi okajene šipe gledali v sonce ali v skrbeh merili zakoličene sence, če so se že kaj premaknile. Ali sence so ostale, kjer so bile in se niso ne za las genile. Nič, prav nič upanja ni bilo, pri belem dnevu se je režala ljudem smrt v obraz, da jih je do kosti mrzilo.

Še otroci, ki imajo vselej zabavo, pa naj bo smrt, potres, povodenj ali ogenj, še ti so nehali kričati in noretí. K materam so prilezli in s skremženimi usti spraševali: »Mama, ali bomo res kmalu vsi pomrli?« — Matere so jih ihté stiskale k sebi in dejale: »Ljubčki, prosite Boga, naj nam pri-zanesel!« — Očetje so se pa v stran obračali, da bi otroci njih solz ne videli.

Marija pomagaj, je bilo to žalostno!

(Dalje.)

Lea Fatur:

Drvar in črnošolec.

Pod podrtino Kleškega gradu je sekal drvar Matija. Sekal je kakor blisk in pel:

Drevo, drvar, ogenj, kruh
žep moj prazen je in suh.
Hitro, hitro, sek, sek, sek
kruha da nam dal bo pek!
Mina, Manca lačni sta,
ženka Anka žlebedra...

Iverje je odletavalo v grajski zid, pa skozi oglato luknjo v steni in je reklo: »Cink!« In tenko, kakor miška piska, stoče za zidom: »Strela — leti — k nam, Brdavs velikan, podira svet, beživa spet.«

Matija skoči k lini in vidi — o kaj? Tam je gladka kamnita ravan, na njej polno srebrne in zlate posode in dva možička, pedenj-človek in laket-brada, pobirata posodo in izginjata skozi luknjo v zidu. Matija pusti sekanje, hodi okrog in okrog podrtine ter išče možička. Zvečer gre z majhno butaro drv domov. Žena se čudi:

»Kod si hodil, kje si bil,
da si tako malo naredil?«

Matija pravi o možičkih, pa žena mu pravi: »Zaspal si in sanjalo se ti je.« Drugo jutro pravi drvarjeva žena: »Minca in Manca ne marata žgancev, glej, da nasečeš danes za voz drv, da dobimo kruha.«

Matija seka, pa ne poje; ne da mu miru in si misli:

»Zaklad je tu zakopan,
mi pa jemo sok neslan.«

Pa zopet začne, trka s sekiro po zidu, pa ne najde več ne linice, ne vhoda. Naenkrat sliši petje. Matija poslušá. Zgleda črnošolca v visokih škornjih z rdečo peto, v črni široki obleki s pasom in visokim štulastim klobukom. Pel je:

»Matija drvar, kaj zid ti je mar,
drva pripravi in Boga hvali.«

Matija mu potoži: »Da, gospod! Dan za dnem seci, seci! Tukaj za zidom pa je zaklad. Lahko bi oblačil ženo v svižo in dal hčere v šolo, lahko bi se vozil v kočiji.«

Črnošolec se je smejal: »Zdravje je največji zaklad prijatelj, zdravje in poštenje. Vidim v zemljo, lahko si nabereš zlata, pa hodim rajši ubog pa vesel po svetu. Če pa misliš, da te osreči zlato, ti pomagam rad do njega.«

»Samo malo mi odprite, gospod, samo, da zgrabim tri prgišča,« prosi Matija.

Črnošolec obljubi: »Poskusim. Pridi, ko zvoni poldan, v stolp.«

Matija seka in žvižga. Misli si: »Saj je zadnjikrat. Odslej bom delal samo še za zabavo.« Ob enajstih gre domov in se nakosi žgancev z zeljem. Ko bije ura v vasi poldan, pa dere po zidovju v stražni stolp. Tam stoji že črnošolec z oljčno šibico v roki in reče: »Ni lahko našla. Zaklad je dobro zastražen. Vendar so se pokazala vrata.« Matija zgleda vratca, ki jih ni videl nikdar poprej; ozka so, železna in rjasta. Črnošolec nariše tri kroge in veli Matiju, da stopi v srednjega. Pravi mu: »Vrzi od sebe, kar imaš železnega ali srebrnega.« Potem mahne trikrat na polnočno stran, mrmra prečudne besede in poda Matiju vilasto šibico rekoč: »Vzemi šibo in bodi pogumen. Odpre ti trojna vrata. Karkoli vidiš in ti preti, molči! Ne jemlji ničesar, dokler ne prideš v tretjo klet in tam samo tri prgišča. Molči! Sicer izgine vse!«

Matija prime vilasto šibico in udari po vratih. Takoj se odpro in zapro. Matija bi skoraj zakričal od groze in studa; tu so bile zbrane vse vrste kač-strupenic, devetoglaví zmaji in strašni netopirji. Vse je sikalo in sililo vanj. Matija bi najrajši nazaj, pa zbere ves svoj pogum in gre naravnost do drugih vrat. Tu se mu je odprla krasna soba, v njej je stala lepa deklica in mu ponujala zlat bokal vina. Toliko, da ni zmotilo Matija. Premagal se je in šel k vratom, ki so švignila narazen. Hej, to je bilo leska in bleska. Notri čepita možička. Samo trikrat naj zagrabi? Matija maši zlato in kamne v žepe, kar se strese zemlja, blisk švigne iz nje in udari Matijo, močan veter ga dvigne in nese mimo deklice in kač, ga vrže iz stolpa dol, da se zapiči na svoja drva in v sekiro. Matija zgubi zavest, ko se zave, se večeri. Ne more doumeti, stika po žepih in najde samo kamenje, otipava si glavo, pa je vsa razboljena. Zvleče se nazaj na stražni stolp. Tam ni vrat, ni črnošolca, spodaj ni nasekanih drv. Žena mu pa reče: »Polenil si se, zaspal in sanjal o zakladu. Če boš kopal po podrtinah, ne bosta imeli Minca in Manca ne močnika ne žgancev, svilene obleke ne bom zmogla, še prtene ne, in ti boš imel namesto cokel opanke, ne pa škornjev. Delaj, kar znaš, Matija...«

(Ilustracija M. Sedeja.)